

Svar på skriftligt spörsmål SSS 57/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att förebygga narkotikadödsfall bland ungdomar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 57/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sanna Antikainen /saf:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att förebygga narkotikadödsfall bland ungdomar, hur kan man säkerställa att droganvändare får nödvändig vård i tid och hur klarar den offentliga sektorn av de kostnader som droganvändningen orsakar?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Drogrelaterade dödsfall är inte ett nytt fenomen i Finland och man har även föreslagit lösningar för förebyggande av dödsfallen med hjälp av internationella modeller. Substitutionsbehandling av opioidberoende personer och hälsorådgivningsverksamhet med låg tröskel, vilka genom undersökningar påvisats förebygga narkotikadödsfall, används i stor utsträckning i Finland. Vid sidan av hälsorådgivningsarbetet ges även korrekt, lämplig och neutral information om överdoser och alternativa droganvändningsmetoder. Missbrukare ges råd i att ändra sin droganvändning i en mindre riskbenägen riktning, även om droganvändningen fortsätter.

Finländska narkotikadödsfall är egendomliga. Allt som oftast orsakas oavsiktliga överdosdödsfall av en kombinerad användning av alkohol, buprenorfin och bensodiazepin och dödsfallen sker ofta i sömnen. Det finns inte en enda patentrösning för att förebygga dödsfallen, men det finns olika alternativ att tillgå och nya lösningar bör övervägas. För närvarande samlar Institutet för hälsa och välfärd (THL) in information om förebyggandet av narkotikadödsfall till stöd för kommande utvecklingsarbete.

Man har redan samlat in information om ändringsbehov för den kommande revideringen av mental- och missbrukarvårdslagstiftningen. På samma sätt som missbrukarvården i allmänhet, är missbrukarvården effektivast i början, då droganvändningen är sporadisk eller ringa och inte hunnit utvecklats till ett beroende. Institutet för hälsa och välfärd har de senaste åren samlat in information och sammanställt en handbok om fungerande modeller för mental- och missbrukararbete, avsedd för mental- och missbrukararbete i tidigt skede inom studerandehälsovården. Ett motsvarande arbete i fråga om tjänster för elever håller på att slutföras och man har planer på att utreda fungerande rutiner för mental- och missbrukararbetet gällande unga utan studieplats och jobb. Minderårigas drogavvänjning har även diskuterats i barnskyddets arbetsgrupp för krävande vård utom hemmet, som bereder ett förslag till ändring av barnskyddslagen.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 57/2020 rd

De kostnader som droger orsakar den offentliga sektorn härrör dels från kostnader för social- och hälsovård och socialskydd, dels från kostnader för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt domstolsväsendet och fängvården. I dag når vårderna en minoritet av de personer som skulle gynnas av missbrukarvården. Ett mer omfattande vårdutbud skulle kunna minska de kostnader droganvändningen orsakar samhället. Samtidigt ska man komma ihåg att missbrukare inte vanligtvis vill ta emot vård för sitt missbruk under de första 5–6 åren. Därför kräver arbetet med att nå missbrukare i ett tidigt skede att tjänsterna är mångsidiga och omfattande.

Som en del av regeringens rusmedelsstrategi kommer man att se över statsrådets principbeslut om narkotikapolitiken. Revideringen görs under 2020 och i samband med den kommer man också att behandla olika åtgärder för att på ett effektivare sätt kunna förebygga drogrelaterade dödsfall.

Helsingfors 9.3.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru